

גליון 251

פרשת נח - 'יחסי' הענן והקשת

אביעד מושקוביץ - הישיבה ב"כוכב השחר"

"את קשתי נתתי **בענן** והייתה לאות ברית ביני ובין הארץ".

רבת גוונים ומרשימה היא הקשת, ומעוררת התפעלות בלב כל אדם. התפיסה וההסבר הפשוט הם כי נתינת הקשת בענן באה רק כדי **להזכיר** שלפני דורי דורות עלתה מחשבה לפני בורא עולם **להשחית** את עולמו, אינה מניחה את הדעת, וליתר דיוק, אינה מניחה את הלב.

אף אם נאמר שמטרת הקשת וההתפעלות ממנה היא לעורר את האדם **לזכרון המעשים הרעים** של הדור ההוא, וההישמרות המתחייבת ממעשים אלו, אין הדבר תואם את ההתפעלות **המשמחת** שיש בראיית הקשת לגווניה ולצורתה..

אם כן, האם ההתפעלות המשמחת שיש בראיית הקשת הינה שגויה ופסולה?

ועוד יש לשאול ולהבין את משמעות הדגש בנתינת הקשת **בענן?** ובמה היא נוגעת לנו - לדורות, שבגללה תיקנו חז"ל כי עלינו לברך עליה?

מין הרב קוק זצ"ל מבאר את המשל הטמון בקשת מהות הקשת היא בהחזרת קרני אור לאחר שנשברו וקיבלו את גוניהם. **הקשת אינה מקור האור**, אך לנו אין יכולת לראות את קרני האור המקוריות בלא פגישתם בענן, בחזרתם אלינו הנראית כקשת.

הרב מבאר² כי לדורות הראשונים שקדמו למבול והיו בדרגה רוחנית גבוהה, הייתה היכולת להיפגש עם "מקור האור", כלומר עם האורה האלהית, ולתרגם את האורה הגדולה הזו לדרך של חיים מעשיים מתוקנים וישרים. אך חטאם של דור המבול גרם לקלקול ביכולת התרגום הזו, ומאז "**האור האלהי הבהיר לא יוכל להיות מצוי באדם ליהנות בו וללכת באורו...** **כי אם בהתלבש האור בענני המעשים וההרגשות**"³. היינו: בלא מיצוע של הדרכה אלוהית מפורטת **להוראות מעשיות**, ובלא התמסרותו המוחלטת של האדם להדרכה זו, לא יוכל האדם לקלוט את האורה האלוהית כיאות. (יתן להרהר כי אפשר שההתעוררות הגדולה המתרחשת בדורנו לעשות כל מעשה מתוך חיבור פנימי שלם ולא מצד ההדרכה התורנית בלבד, היא התעוררות של גאולה ושל חפץ לחזור למצב הקודם למבול, כלומר למצב של פגישה בלתי אמצעית עם האור האלהי.)

ומכיוון שהפגישה עם הקשת היא "**מחזה המקביל מאד, בהקבלה הגיונית, למראה דמות כבוד ד**"⁴, מובנת היטב ההתעוררות הנפשית המשמחת שבאה איתה.

מתוך שמחה זו עלינו להיזכר כי טרם הגיעה עת הגאולה השלמה של פגישה בלתי אמצעית. זקוקים אנו עדיין לענן, וחפצים אנו בהדרכות אלוהיות מעשיות מפורטות, כדי 'לתקן עולם במלכות שדי'.

¹ בראשית פרק ט, יג

² בביאורו על 'ברכת הקשת' בסידור עולת ראי' החלק א עמ' שפד

³ שם

⁴ שם